

Деятелност на кланиците за червено месо и производство на месо в България през 2018 година

През 2018 година е произведено 109 668.5 тона червено месо (в кланично тегло) – 82% от месото е добито в регистрирани кланици, а 18% – в стопанствата.

През 2018 година на територията на страната са работили 79 кланици – с 2 броя повече в сравнение с 2017 година. Съгласно Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход, всички кланици са одобрени за извършване на вътреобщностна търговия.

Произведеното месо в кланиците е 90 438 тона или с 11.0% повече от 2017 година (таблица 1). Броят на закланите животни през 2018 г. се увеличава със 7.0% в сравнение с 2017 година. Закланите животни директно в стопанства през 2018 г. са 830.4 хил. броя с 2.6% повече в сравнение с предходния период. Произведеното месо в стопанствата (19 231 тона) е по-малко с 15.7% спрямо 2017 г.

През 2018 година от анкетираните 79 кланици 43 са декларирали, че извършват клане на говеда.

В 71 кланици се колят свине, в 50 – дребен

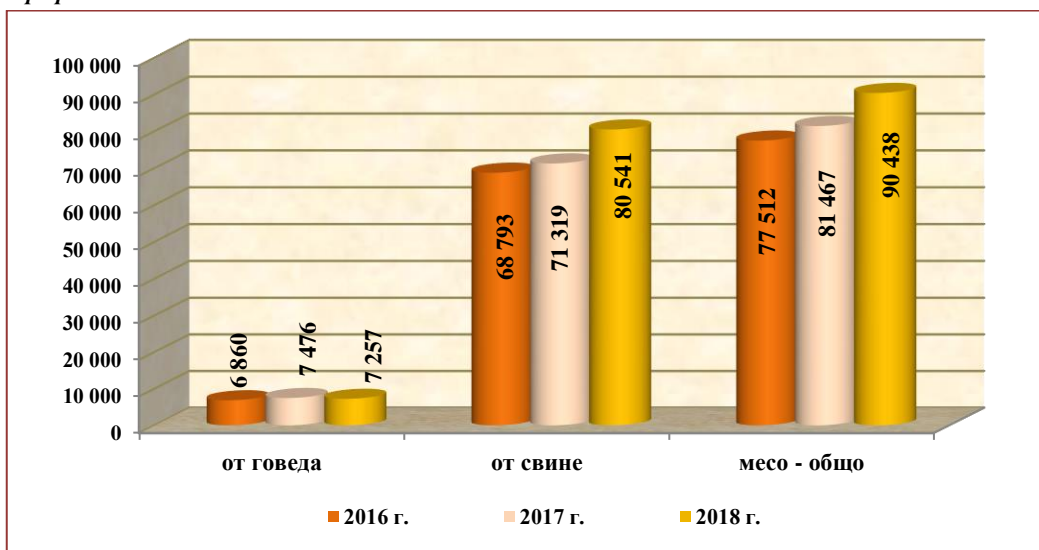
рогат добитък (ДРД), а в 8 – биволи и еднокопитни.

Кланиците, специализирани за клане само на свине, са 24.

Промислено производство на червено месо в България

(тонове кланично тегло)

Графика 1

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкети "Деятелност на кланиците в България"

Резултати и анализи

Таблица 1

Дейност на кланиците за червено месо през 2018 година

Видове и категории животни	Кланици	Заклани животни		Отношение кланично/ живо тегло	Живо тегло		Кланично тегло		Изменение 2018 / 2017	
	(брой)	Общо (хил. броя)	в т.ч. на ишлеме (хил. бр.)		Общо (тонове)	Средно (кг)	Общо (тонове)	Средно (кг)	Заклани животни %	Кланично тегло (общо) %
Телета под или на 8 месеца	23	1.0	0.3	0.50	237.1	224.4	118.0	111.7	0.0%	34.2%
Млади говеда над 8 и под 12 м.	30	2.9	1.2	0.48	996.3	338.4	473.5	160.8	-27.5%	-28.7%
Юници	16	2.1	0.5	0.44	895.1	430.3	397.7	191.2	-16.0%	-16.0%
Крави	33	20.4	2.5	0.46	10 036.2	492.7	4 608.6	226.3	7.4%	6.4%
Бикове и волове	28	7.9	2.2	0.48	3 463.1	438.6	1 659.2	210.2	-10.2%	-13.6%
Общо говеда	43	34.3	6.7	0.46	15 627.8	455.0	7 257.0	211.3	-2.8%	-2.9%
Угоени свине	71	1 166.8	253.1	0.64	121 887.0	104.5	78 231.8	67.0	10.8%	12.2%
в т.ч. обработени чрез парене	8	124.1	93.1	0.72	13 629.1	109.8	9 783.7	78.8	-10.2%	-6.8%
Други свине (прасенца до 50 кг.,	30	22.4	0.7	0.63	3 685.8	164.5	2 309.3	103.1	56.6%	45.4%
Общо свине	71	1 189.2	253.8	0.64	125 572.7	105.6	80 541.1	67.7	11.4%	12.9%
Общо овце	50	340.9	270.0	0.45	5 652.7	16.6	2 563.5	7.5	-4.8%	-1.0%
Общо кози	16	1.4	0.2	0.45	35.3	25.0	15.8	11.2	-22.2%	-22.9%
Биволи и еднокопитни	8	0.3	0.0	///	125.4	456.0	60.2	219.0	0.0%	-3.4%
Общо	79	1566.1	530.7	///	147 014.0	///	90 437.6	///	7.0%	11.0%

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкета "Дейност на кланиците за червено месо в България през 2018 г."

През 2018 година закланите говеда в кланици са с 2.8% по-малко в сравнение с 2017 година, като и общото им кланично тегло намалява с 2.9%, (таблица 1). Запазва се броят на закланите телета в категорията до 8 месеца, а броят на младите говеда от 8 до 12 месеца намалява. Броят на закланите крави се увеличава със 7.4% в сравнение с предходния период. Намалява с 4.8% броят на закланите овце, както и произведеното месо (-1.0%). Произведеното свинско месо е с 12.9% повече в сравнение с 2017 година. Броят на закланите угоени свине се увеличава с 10.8%, както и произведеното от тях месо с 12.2% спрямо 2017 година. При бикове и воловете се наблюдава намаление при закланите животни и на кланичното тегло съответно с 10.1% и 13.6% спрямо 2017 година.

АНКЕТАТА

Целта на анкетата е да се определи обемът на кланетата на животни от видовете едър рогат добитък (говеда и биволи), дребен рогат добитък (овце и кози), свине и еднокопитни през 2018 година в кланиците на територията на България.

Списъкът на кланиците за анкетиране е съставен на базата на списъка на кланиците, анкетиран през последните години и на регистъра на Българската агенция по безопасност на храните. Всички, 79 кланици с дейност през 2018 година, са представили информация.

Въпросникът се състои от следните основни части – административна информация за кланиците, юридически статут, брой, живо тегло и кланично тегло на закланите говеда, биволи, свине, овце, кози и еднокопитни, закланите на ишлеме животни.

Анкетата се реализира от експерти по агростатистика от 28^{те} областни дирекции "Земеделие" към Министерството на земеделието, храните и горите, които посещават на място кланиците и попълват статистически въпросници или данните се изпращат по електронната поща. При провеждане на изследването са използвани дефинициите за кланично тегло и за категории животни в съответствие с изискванията на ЕС, определени с Регламент (ЕО) № 1165/2008 относно статистиката на селскостопанските животни и месото.

Юридически статут на кланиците през 2018 година

През 2018 година кланиците, регистрирани като търговски дружества, са с 2 повече спрямо 2017 година. В тях са заклани 1 361.4 хиляди броя животни и е произведено 76 786.9.2 тона месо. Запазва се броят на регистрираните като еднолични търговци (ЕТ) кланици, като в тях са заклани 204.7 хиляди броя животни и е добито 13 650.6 тона месо (таблица 2).

Таблица 2

Юридически статут	Брой кланици	Дял от броя на закланите животни	Дял от произведеното месо
Еднолични търговци	8	13.1%	15.1%
Търговски дружества и др.	71	86.9%	84.9%
Общо	79	100.0%	100.0%

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкета "Дейност на кланиците за червено месо през 2018 г."

Промишлено производство на месо през 2018 година по статистически райони (NUTS 2)

Водещо място в промишленото производство на червено месо през 2018 година заема Южният централен район с 28.8% от общо произведеното месо и с дял 26.6% от добитото свинско месо за страната. Следва Северният централен район с дял 23.0% от общо произведеното месо и 21.9% от добитото свинско месо. Североизточният район заема 16.8% от общото производство на червено месо, а Северозападният район – 15.2%. Следва Югоизточният район – с дял 11.2% и Югозападният район – с дял 5.0% от произведеното общо месо и месо от свине.

Таблица 3

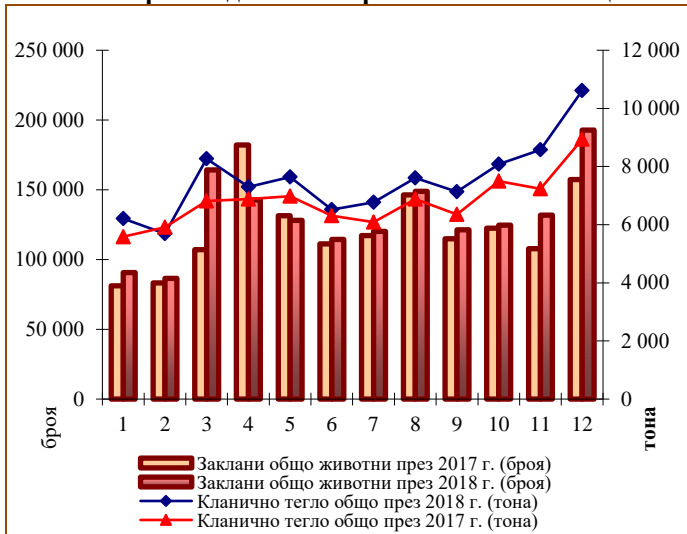
Райони	Кланици (брой)	Общо месо - кланично тегло (тонове)	в т.ч. месо от свине (тонове)	Изменение на "общо месо" - 2018/2017
Северозападен	13	13 711.7	13 106.8	26.4%
Северен централен	14	20 824.0	17 647.0	16.0%
Североизточен	15	15 175.5	14 623.6	-0.4%
Югоизточен	13	10 160.0	9 721.1	-2.3%
Югозападен	10	4 486.6	4 018.8	10.7%
Южен централен	14	26 079.8	21 423.8	13.5%
Общо за страната	79	90 437.6	80 541.1	11.0%

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкета "Дейност на кланиците за червено месо"

На *графики 2, 3 и 4* са показани промените в основните показатели от дейността на кланиците за червено месо в България по месеци за 2018 г., съпоставени със същите показатели за 2017 г.

Графика 2

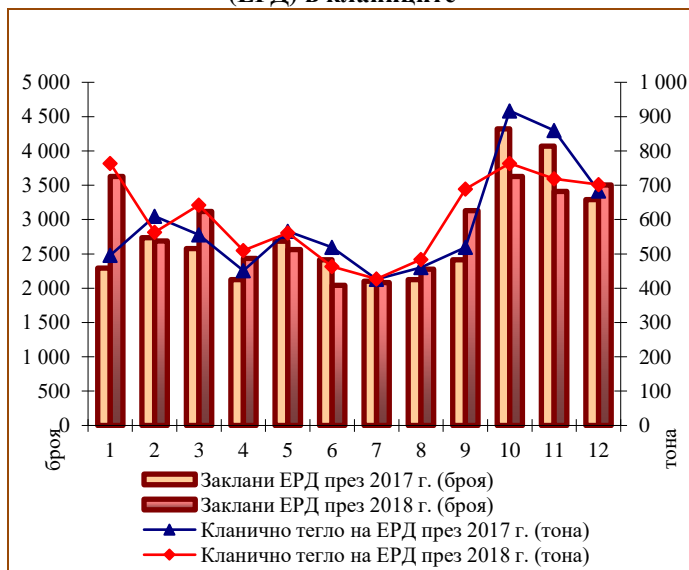
Месечно производство на червено месо в кланиците

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкети "Дейност на кланиците в България"

Графика 3

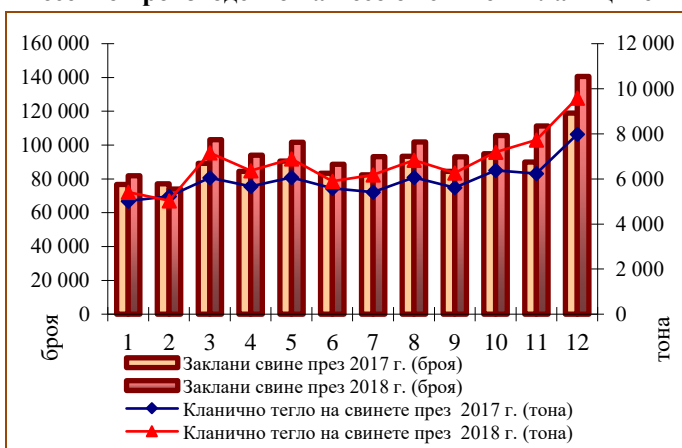
Месечно производство на месо от говеда и биволи (ЕРД) в кланиците

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкети "Дейност на кланиците в България"

Графика 4

Месечно производство на месо от свине в кланиците

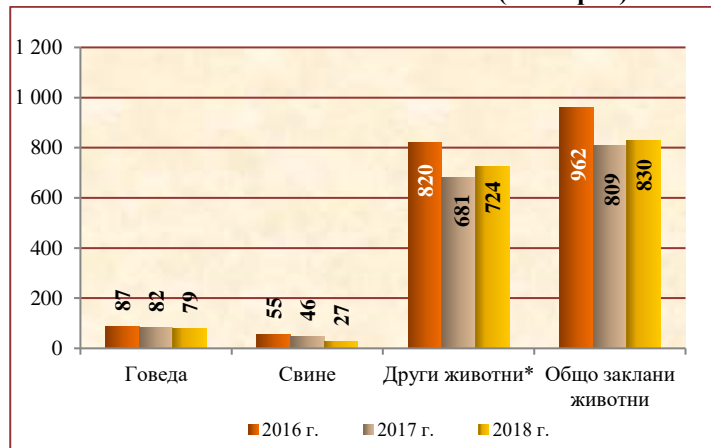
Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкети "Дейност на кланиците в България"

Производство на месо в животновъдните стопанства през 2018 година

Резултатите от анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2018 година", проведена от отдел "Агростатистика" при МЗХГ, показват, че закланите животни (830.4 хил. броя) директно в животновъдните стопанства през 2018 г. са с 2.6% повече в сравнение с 2017 г. (*графика 5*). От закланите в стопанствата животни най-голям е дялът на закланите овце – 69.4%.

Графика 5

Заклани животни в стопанствата (хил. броя)

* В "Други животни" са включени закланите биволи и дребен рогат добитък.

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкети "Брой на селскостопанските животни в България към 1-ви ноември"

Закланите телетата до 1 година са с 2.3% по-малко в сравнение с предходната година. Увеличение се наблюдава при закланите юници. Запазва се тенденцията за намаляване на закланите животни в стопанствата. Общо закланите говеда намаляват с 3.8%. Броят на закланите свине намалява с 42.1%. При прасенцата до 50 кг средното живо тегло се увеличава с 23.3% , а при угоените свине намалява с 11.0%. При овцете и козите средното живо тегло намалява.

Таблица 4

Производство на месо в стопанствата

Категории животни	Заклани животни (хил. броя)	Живо тегло (тонове)	Кланично тегло (тонове)
Телета и млади говеда	66.5	13 436.9	6 529.5
Други говеда	12.8	5 184.4	2 369.3
Общо говеда	79.3	18 621.3	8 898.8
Угоени свине	22.4	2 600.3	1 669.0
Други свине (прасенца до 50 кг., бракувани свине-майки и нерези)	4.3	160.3	106.4
Общо свине	26.7	2 760.6	1 775.4
Общо овце	576.5	15 345.8	6 966.8
Общо кози	147.3	3 246.2	1 469.9
Биволи	0.6	235.1	120.0
Общо	830.4	40 209.0	19 230.9

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2018 г."

В стопанствата през 2018 година е произведено 19 230.9 тона червено месо – с 15.7% по-малко в сравнение с предходната година (*таблица 4*). Добитото червено месо в стопанствата представлява 17.5% от общо произведеното червено месо в страната. Свинското месо намалява с 53.8% и заема 9.2% от общо произведеното месо в стопанствата. Дялът на месото от говеда е 46.3%. В стопанствата е произведено с 11.4% по-малко говеждо месо спрямо 2017 година.

Общо производство на червено месо в страната през 2018 година

Общо добитото месо от ЕРД, свине и ДРД в страната през 2018 година, съгласно предоставените данни от кланиците и животновъдните стопанства, е **109 668.5 тона**, което е с **5.2% повече** спрямо 2017 година.

През 2018 г. промишлено произведеното месо (90 438 т) представлява 82.4% от количеството произведено червено месо в страната (графика 6). Делът на свинското месо от кланиците достига 97.8% от общо добитото свинско месо.

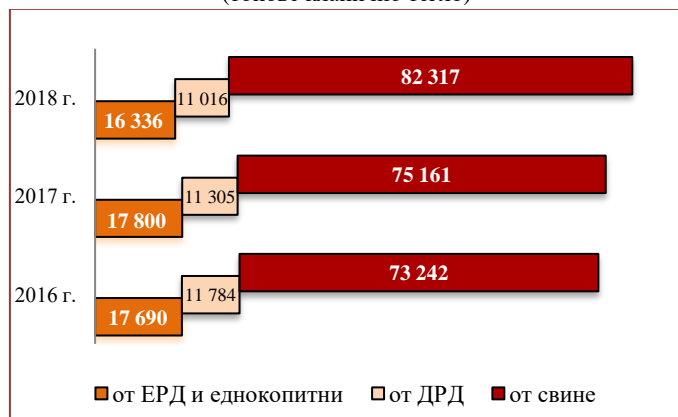
Графика 6
Производство на червено месо през 2018 година
(тонове кланично тегло)

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкети "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2018 г." и "Дейност на кланиците за червено месо в България през 2018 г."

Произведеното месо от говеда през 2018 година е със 7.8% по-малко спрямо 2017 година (графика 7). Произведеното месо от овце и кози намалява с 2.6% в сравнение с 2017 г., а свинското месо се увеличава с 9.5% през изследвания период.

Графика 7
Производство на червено месо в страната по видове
(тонове кланично тегло)

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика"

Териториални единици за статистически цели NUTS 2, съгласно Регламент (ЕО) № 31/2011

Северозападен: Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен;
Северен централен: Велико Търново, Габрово, Разград, Русе, Силистра;
Североизточен: Варна, Добрич, Търговище, Шумен;
Югоизточен: Бургас, Сливен, Ямбол, Стара Загора;
Югозападен: София-столица, София, Благоевград, Кюстендил, Перник;
Южен централен: Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Хасково.

С 5.5% се увеличава броят на закланите животни през 2018 година спрямо 2017 година. Закланите говеда са с 3.4% по-малко, свинете са повече с 9.2%. Закланите кози в сравнение с предходната година са с 6.1% по-малко, а броят на овцете се увеличава с 4.2%. (таблица 5).

Таблица 5

Производство на месо в България

Видове и категории животни	Заклани животни (хил. броя)	Живо тегло (тонове)	Кланично тегло (тонове)
Телета и млади говеда	70.5	14 670.3	7 121.0
Други говеда	43.2	19 578.8	9 034.8
Общо говеда	113.7	34 249.1	16 155.8
Прасета до 50 кг	7.2	220.7	148.6
Угоени свине	1 189.2	124 487.3	79 900.8
Други свине	19.5	3 625.4	2 267.1
Общо свине	1 215.9	128 333.4	82 316.5
Агнета до 1 година	863.7	18 121.5	8 204.6
Други овце	53.7	2 877.0	1 325.7
Общо овце	917.4	20 998.5	9 530.3
Ярета до 1 година	140.5	2 904.8	1 330.3
Други кози	8.2	376.7	155.4
Общо кози	148.7	3 281.5	1 485.7
Биволи и еднокопитни	0.9	360.5	180.2
Общо	2 396.6	187 223.0	109 668.5

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика" – анкети "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2018 г." и "Дейност на кланиците за червено месо в България през 2018 г."

ВЪТРЕШНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА МЕСО В БЪЛГАРИЯ

През 2018 година вътрешното потребление на червено месо намалява с 1.9% в сравнение с 2017 година (таблица 6).

През 2018 година нараства износът на червено месо с 83.2%, а при вноса се наблюдава намаление от 2.5% в сравнение с предходната година.

Таблица 6

Вид месо	Произведено месо в страната (тонове)	Внос* (тонове)	Износ* (тонове)	Вътрешно потребление (тонове)
от говеда	16 155.8	10 936.6	2 950.4	24 142.0
от свине	82 316.5	146 263.3	7 502.0	221 077.8
от овце и кози	11 016.0	1 769.8	1 705.0	11 080.8
от други животни	180.2	2 075.9	1 859.1	397.0
Общо	109 668.5	161 045.6	14 016.5	256 697.6

* Предварителни данни за 2018 година за външната търговия на месо, карантния и преработени месни продукти по тарифните кодове на Митническата тарифа.

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика"; НСИ

Статистическа тайна

За да се гарантира тайната на индивидуалните данни, някои от получените резултати не са публикувани и/или са включени в обобщаваща позиция, или са заместени с "с" (конфиденциални данни). Това са случаите, когато:

- има по-малко от 3 кланици в разглежданата категория;
- една от кланиците в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

